

Arbejdsløshedstal oktober 2009

Arbejdsløsheden bider sig fast

Arbejdsløsheden er fra september til oktober steget med 5.400 fuldtidspersoner, og er nu på 118.300 fuldtidspersoner, svarende til at 4,2 pct. af arbejdsstyrken er arbejdsløse. Arbejdsløsheden ventes ved udgangen af 2011 at komme op på ca. 180.000 fuldtidspersoner. Mht. til ledighedsstigninger er vi kun ca. halvvejs gennem arbejdsmarkedskrisen, og de første tegn på, at krisen skaber flere langtidsledige, er tydelige. Der er derfor brug for handling her og nu, og regeringens hidtidige initiativer er langt fra tilstrækkelige.

af arbejdsmarkedsøkonom Erik Bjørsted
og chefanalytiker Martin Madsen

26. november 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Ledigheden steg med 5.400 fuldtidspersoner (sæsonkorrigeret) i oktober måned til 118.300 fuldtidspersoner svarende til en arbejdsløshedsprocent på 4,2 pct.
- AE forventer, at arbejdsløsheden stiger til ca. 180.000 fuldtidspersoner ved udgangen af 2011. Arbejdsløsheden er således steget med næsten 75.000 siden arbejdsløsheden bundede i juni 2008.
- Antallet af arbejdsløse, som har været arbejdsløse i ½-1 år er tredoblet, hvilket er et forvarsel om, at langtidsledigheden vil stige kraftigt.
- Regeringens krisetiltag har kun bidraget til ca. 9.000 færre arbejdsløse i 2009. Tabet af arbejdspladser begrænses bedst ved at fremrykke offentlige investeringer. Samtidig skal der sættes tidligt ind med aktiverings- eller uddannelses tilbud til de arbejdsløse, så de nemmere kan komme tilbage i beskæftigelse, når krisen er overstået.

Kontakt

Arbejdsmarkedsøkonom
Erik Bjørsted
Tlf. 33 55 77 15
Mobil 27 68 79 50
eb@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

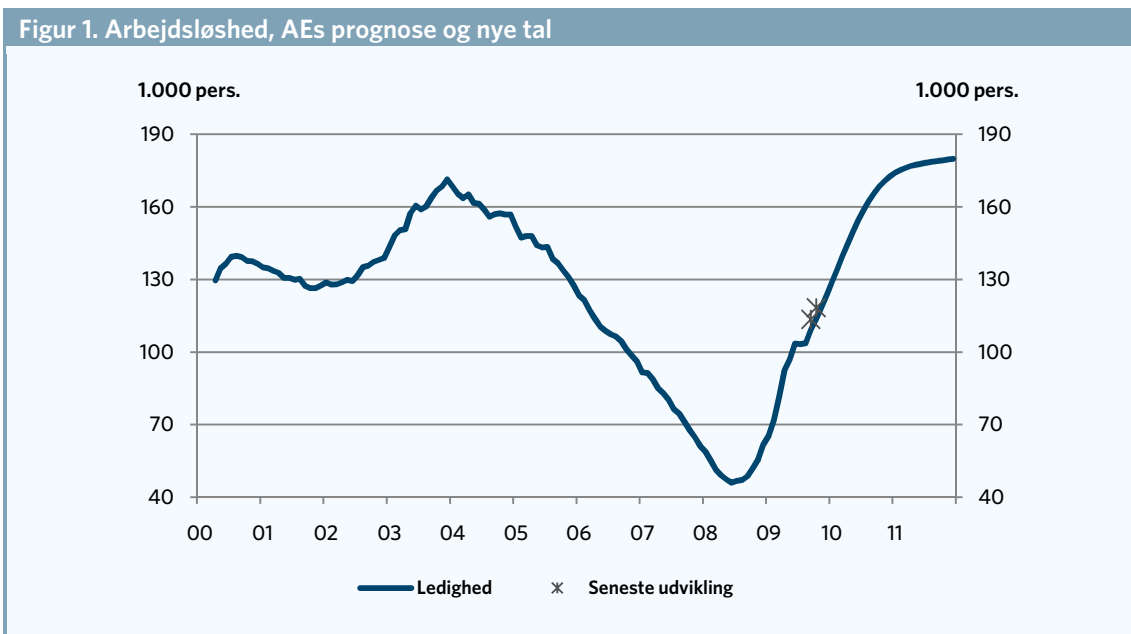
5.400 flere arbejdsløse i oktober

Fra september til oktober 2009 er den sæsonkorrigerede arbejdsløshed steget med 5.400 fuldtidspersoner. Arbejdsløsheden er dermed på 118.300 fuldtidspersoner, hvilket svarer til en arbejdsløshedsprocent på 4,2 pct. af arbejdsstyrken. Arbejdsløsheden er, siden den bundede i juni 2008 med 45.800 fuldtidspersoner, steget med næsten 73.000 fuldtidspersoner.

Stigningen i arbejdsløsheden på 5.400 fuldtidspersoner dækker over, at der den seneste måned er blevet ca. 5.500 flere dagpengemodtagere, mens antallet af kontanthjælpsmodtagere er nogenlunde uændret (sæsonkorrigeret).

Antallet af aktiverede dagpengemodtagere er steget med 700 personer sammenholdt med september måned i år. Aktiveringsgraden er på trods af det faldet lidt den seneste måned og ligger på et meget lavt niveau. I juli 2008 var aktiveringsgraden 27,6 pct. mod 17,2 pct. i dag.

Figur 1 viser udviklingen i arbejdsløsheden sammenholdt med AEs seneste prognose fra oktober 2009. Som det fremgår, er ledigheden de sidste to måneder samlet steget lidt mere end forventet i AEs prognose.

Kilde: AEs prognose og Danmarks Statistik.

Som det også fremgår af figur 1, forventer AE, at arbejdsløsheden stiger til op mod 180.000 fuldtidspersoner i 2011, hvilket vil svare til en arbejdsløshedsprocent på ca. 6 pct.

Desværre er vi mht. til ledighedsstigninger kun halvvejs gennem arbejdsmarkedskrisen og der udestår endnu mange afskedigelser, som vil strække sig over de to kommende år. Arbejdsmarkedet reagerer altid med en vis forsinkelse i forhold til bevægelser i BNP, og vi har derfor endnu ikke set de fulde effekter af faldet i BNP i 2. kvartal 2009, hvor BNP faldt med hele 2,6 pct.

Samtidig satte antallet af jobopslag på Jobnet.dk ny bundrekord i oktober med 17.350 jobopslag, hvilket er 65 pct. færre opslag på bare to år. Dertil kommer, at antallet af varslede fyringer fortsat ligger

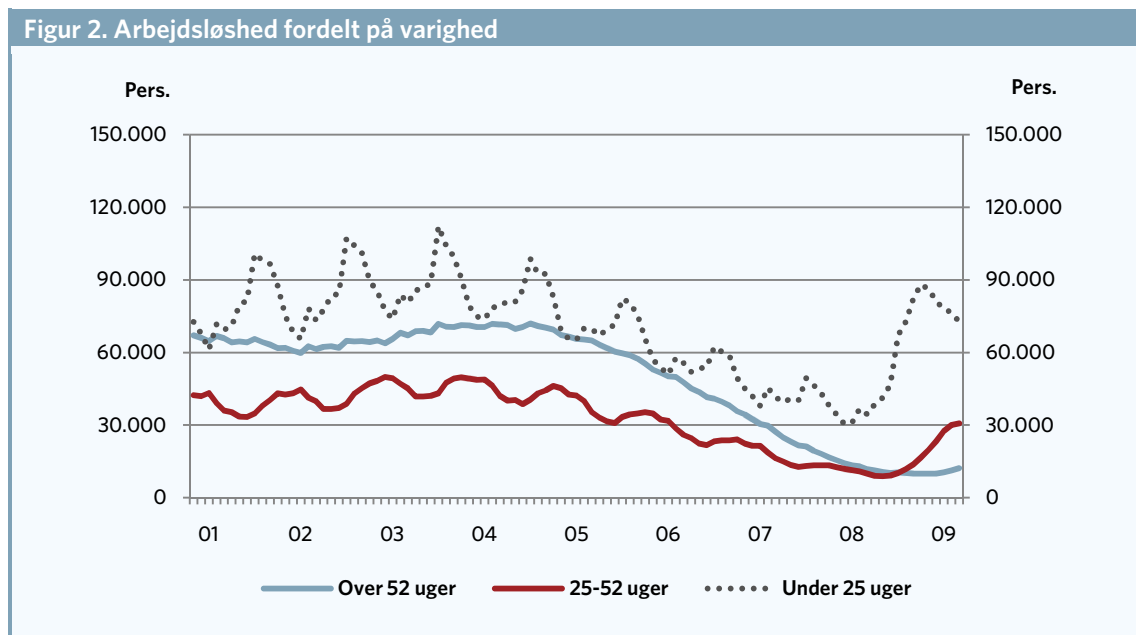
højt. I oktober blev der varslet 2.200 fyringer i større danske virksomheder. Endelig har antallet af konkurser ikke været højere de sidste 30 år, end det er nu.

Disse indikationer peger tilsammen entydigt på en langvarig og dyb krise på arbejdsmarkedet.

Arbejdsløsheden bider sig fast

Der er en overhængende fare for, at krisen på arbejdsmarkedet ikke kun har midlertidige effekter på økonomien, men også har mere permanente langsigtede skadelige virkninger.

Figur 2 viser udviklingen i antallet af ledige fordelt på arbejdsløshedens varighed. Antallet af bruttoledige med ½-1 års ledighed er iflg. figuren tredoblet fra 9.900 personer i august 2008 til 30.600 i august 2009. Det er et forvarsel om, at gruppen af bruttoledige med mere end et års ledighed snart vil begynde at stige kraftigt. AE har i sommer advaret om, at antallet af langtidsledige kan blive fordoblet frem mod næste sommer. Med ovenstående udvikling in mente synes en fordobling af langtidsledigheden ingenlunde urealistisk.

Kilde: Danmarks Statistik.

Dermed er der stor fare for, at den såkaldte strukturelle ledighed kan begynde at stige igen. Det er til stor skade for den finanspolitiske holdbarhed. Hvis den strukturelle ledighed stiger med eksempelvis 20.000, koster det alt andet lige 5-6 mia. kr. i tabt finanspolitisk råderum.

Her og nu gælder det om at begrænse tabet af arbejdspladser.

Hvilken økonomisk politik har regeringen ført under krisen?

Regeringen krisehåndtering har bestået af små drypvise initiativer, der i alt vurderes at kunne bidrage positivt til beskæftigelsen med 9.000 personer i år og kan bidrage med 22.000 personer til næste år. Det fremgår af tabel 1, som viser beskæftigelsesvirkningen af regeringens initiativer, der er foretaget efter krisen brød ud.

Finansministeriet vurderede i sin seneste prognose fra august, at arbejdsløsheden vil stige til ca. 160.000 personer i slutningen af 2010, vel at mærke når den lave rente og alle regeringens krisetiltag (med undtagelse af nye initiativer i Finansloven for 2010) er indregnet. Det er væsentlig over den strukturelle arbejdsløshed, dvs. den arbejdsløshed som er forenelig med en stabil løn og prisudvikling, som både Finansministeriet og De Økonomiske Vismænd opgør.

Tabel 1. Beskæftigelsesvirkning af regeringens krisehåndtering

	2009	2010
	1.000 personer	
1. SP frigivelse (25 mia. kr.)	4	7
2. Privat renoveringspulje (1½ mia. kr.)	1½	½
3. Kreditpakke I + II (rentetab på 3 mia. kr.)	½	½
4. Fremrykning af trafikinvesteringer (5 mia. kr.)	1½	3
5. Låneadgang til kommunale investeringer (2 og 5 mia. kr. i hhv. 2009 og 10)	1½	5
6. Skattereform (underfinansieres med 13 mia. kr. i 2010)		4
7. Vækstpakke i Finanslov 2010 (5 mia. kr. over 4 år, heraf 2½ mia. kr. i 2010)		2½
8. Beskæftigelsesvirkning af regeringens krisehåndtering i alt (1-7)	9	22

Kilde: AE pba. Finansministeriets svar til Finansudvalget spørgsmål nr. 86 fra april 2009, Kommuneaftale 2010 og Finanslovsaftalen 2010.

Regeringens primære indsatsområde er den underfinansierede skattereform fra 2010. Der gives 13 mia. kr. i skattelettelser, men desværre er dette krisinstrument usikkert og ineffektivt sammenlignet med offentlige investeringer. Som tabellen viser, får man kun 4.000 personer i beskæftigelsen ved skattelettelserne, mens man for offentlige investeringer i kommunerne og i trafik får 8.000 personer i beskæftigelse, selvom det kun koster 10 mia. kr.

I Finansloven for 2010 vedtog regeringen at fremrykke investeringer for 5 mia. kr. over 4 år fra 2010-2013. I 2010 er der tale om investeringer for 2,4 mia. kr. faldende til 0,8 mia. kr. i årene 2011-2013. Som det fremgår af tabel 1, vil en sådan vækstpakke skaffe 2.500 nye arbejdspladser i 2010 faldende til 1.500 jobs i 2011. Til sammenligning anbefalede AE og Vismændene, at der sættes gang i offentlige investeringer for 10 mia. kr. i 2010 og yderligere 16-17 mia. kr. i 2011. Det vil skabe 10.000 arbejdspladser i 2010 stigende til 19.000 arbejdspladser i 2011.

Fremrykning af offentlige investeringer kan dog langt fra stå alene. Det er meget vigtigt, at arbejdsløse bevarer kontakten til arbejdsmarkedet og bruger tiden fornuftigt på eksempelvis efteruddannelse, og at unge, som mister deres arbejde, bør motiveres til at tage en uddannelse. Denne opkvalificering af arbejdsstyrken vil være til gavn for samfundet i form af øget produktivitet samtidig med, at arbejdsløse, som har holdt deres kompetencer ved lige eller ligefrem har udvidet dem, får nemmere ved at komme tilbage i beskæftigelse. Dermed undgår man også marginalisering og udstødning fra arbejdsmarkedet.

En mulighed her kunne være at overveje en større brug eller udvidelse af jobrotationsordningen, hvor folk i beskæftigelse får mulighed for uddannelse/videreuddannelse i en længere periode mod, at en arbejdsløs vikarierer imens og dermed beholder kontakten til arbejdsmarkedet. Endelig skal der være midler nok til voksenlærlingeordningen. Sidst men ikke mindst skal aktiveringsgraden øges markant. Den ligger fortsat på et meget lavt niveau. Arbejdsløse skal have aktiveringstilbud til tiden.